

Foto: Heidi Widerøe/Innovation Norway

## **Communication on Progress, 2009**

**Innovasjon Norge**

## Innledning

Innovasjon Norge meldte seg inn i FNs Global Compact i juni 2009, men vi har også før den tid rapportert på vårt arbeid med samfunnsansvar. I 2009 ble et eget prinsippnotat om samfunnsansvar godkjent av Innovasjon Norges styre. Prinsippnotatet bygger blant annet på Global Compacts prinsipper og definerer våre prioriterte arbeidsområder innen samfunnsansvar og tydeliggjør våre forventninger til våre kunder. Innovasjon Norge forventer at våre kunder tar ansvar for hvordan virksomheten påvirker mennesker, samfunn og miljø. Videre har vi valgt å gi områdene menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø, leverandørkjeder, lokalsamfunn og korrupsjon spesiell oppmerksomhet.

Gjennom medlemsskapet i Global Compact får vi tilgang på et unikt nettverk av bedrifter og organisasjoner, blant annet gjennom det nordiske nettverket av Global Compact medlemmer. Et slikt nettverk åpner for etablering av og deltakelse i viktige fora for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling om CSR.

Rapportering på CSR er en unik mulighet til å synliggjøre aktiviteter på området, men minst like viktig er det at rapporteringen kan bidra til å sette klare mål for hvordan vi kan bli enda bedre. Global Compacts 10 prinsipper og GRIs indikatorer utgjør et internasjonalt anerkjent rammeverk for rapporteringen og er derfor et system Innovasjon Norge støtter opp om og bruker aktivt i arbeidet med å stadig gjøre vårt arbeid med samfunnsansvar tydeligere og klargjøre videre ambisjonsnivå. Vi ønsker videre å bruke Global Compact nettverket både til å lære og dele erfaringer med andre bedrifter og organisasjoner, men også for å aktivt kunne bidra til å skape møteplasser og læringsarenaer for vår kundegruppe, norske SMBer, for å løfte fokus på CSR også her.

På vegne av Innovasjon Norge,



Gunn Ovesen,  
adm. direktør

# RAPPORTERING PÅ SAMFUNNSANSVAR – CSR

Innovasjon Norge har et ansvar for å få norsk næringsliv til å vie større oppmerksomhet til sitt samfunnsansvar (CSR). Vi har et spesielt ansvar for å stimulere små og mellomstore bedrifter til å integrere samfunnsansvar i sin virksomhetsstyring og sin strategiske posisjon. Vår kompetanse og brede kontaktflate mot disse bedriftene gjør oss godt i stand til å være en pådriver overfor bedriftene, til å bidra til utforming av aktuelle nasjonale verktøy og til å skape møteplasser og gjennomføre arrangementer hvor temaet settes på dagsorden.

Innovasjon Norge skal fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet. Innovasjon Norge forventer at norske bedrifter tar ansvar for hvordan virksomheten påvirker samfunn og miljø og at de gjennom innovasjon og ansvarlig drift arbeider for å løse gjeldende samfunns- og miljøutfordringer. Det er et strategisk mål for Innovasjon Norge å bidra til en bærekraftig utvikling og et næringsliv med attraktive arbeidsplasser. Samfunnsansvar er i denne sammenhengen et viktig suksesskriterium og en sentral konkurransefaktor i kampen om de beste hodene.

Innovasjon Norge kan gjennom sin dialog med norske SMB-er påvirke disse til å sette samfunnsansvarlig virksomhet på sin dagsorden og bygge dette inn som et element i sin virksomhetsstyring, både for å skape konkurransefortrinn og for å begrense risiko. Innovasjon Norge støtter et mangfold av prosjekter nasjonalt og internasjonalt, blant annet gjennom finansiering og rådgivning. Gjennomgående vektlegges at prosjektene er i tråd med alminnelige etiske regelverk, at bedriftene etterlever grunnleggende humanitære prinsipper, tar hensyn til miljøet og ikke bidrar til korrupsjon. I dialog med kundene vektlegger Innovasjon Norge at alle bedrifter forventes å følge gjeldende lover, enten det er i Norge eller internasjonalt, og at bedriftene tar samfunnsansvar ved å strekke seg lenger enn hva lokale lover og regelverk krever.

Den global finanskrisen satte sitt preg også på den norske økonomien i 2009. I vanskelige tider er et kontinuerlig fokus på samfunnsansvar ekstra viktig. Det gjør at Innovasjon Norges rolle som en pådriver for å bygge et bærekraftig næringsliv blir om mulig enda mer aktuell. Gjennom økt samfunnsansvar i næringslivet vil den globale økonomien bli mer stabil. Dette vil bidra til å unngå tilsvarende finansuro i framtiden og gjøre næringslivet bedre rustet til å møte utfordringer av tilsvarende omfang.

Stortingsmelding nr. 10 om næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi ble lagt frem i 2009 og gir både klare definisjoner av samfunnsansvar og stiller forventninger til Innovasjon Norges arbeid med samfunnsansvar rettet mot små og mellomstore bedrifter. Som forvalter av offentlige ressurser pålegges Innovasjon Norge et spesielt ansvar for å bidra til en langsiktig bærekraftig utvikling. Gjennom stortingsmeldingen vektlegger regjeringen Innovasjon Norges ansvar og rolle i å løfte arbeidet med samfunnsansvar ut til bredden av norsk næringsliv. Gjennom Innovasjon Norges tjenester skal små og mellomstore bedrifter stimuleres til å integrere samfunnsansvar i sin virksomhetsstyring, –utvikling og strategiske posisjon.

I juni 2009 ble vi medlemmer av FNs Global Compact. I tillegg til å være et forum for nettverksbygging og kunnskapsdeling om samfunnsansvar, stilles det også krav til medlemmenes rapportering på sitt arbeid med samfunnsansvar.

I dette kapittelet av årsrapporten redegjør vi for hva Innovasjon Norge gjør på samfunnsansvarsområdet overfor kunder og samarbeidspartnere, og hvordan Innovasjon Norge som virksomhet selv opptre samfunnsansvarlig. Rapportering tar utgangspunkt i Global Reporting Initiatives (GRI) indikatorer for bærekraftsrapportering. GRI baserer seg på "the triple bottom line" i strukturering av rapporteringen. Dette innebærer at man skal

rapportere på økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. I tillegg til dette henvises det til hvordan Innovasjon Norge etterlever Global Compacts prinsipper der dette er relevant.

## **1.1 Virksomhetsstyring**

### **1.1.1 Styringssystemer internt**

I 2009 fikk vi på plass en ny organisering av samfunnsansvarsarbeidet internt. Siri Bjerke leder et strategisk tverrgående team for samfunnsansvar med representanter fra alle divisjonene. Trude Andersen i TP er koordinator for vårt arbeid med samfunnsansvar. Teamet la høsten 2009 frem en handlingsplan for å integrere samfunnsansvar i hele vår virksomhet. Med utgangspunkt i de enkelte divisjonenes kjernevirksomhet er det definert klare målområder og prioriterte tiltak.

### **1.1.2 Prinsippnotat om samfunnsansvar i næringslivet**

På bakgrunn av Innovasjon Norges mandat i Stortingsmelding nr. 10 om Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi, ble det utformet et prinsippnotat om samfunnsansvar i næringslivet. Prinsippnotatet klargjør Innovasjon Norges definisjon av samfunnsansvar samt tydeliggjør våre forventninger til våre kunder og samarbeidspartnere. Prinsippnotatet ble vedtatt i styret i april.

### **1.1.3 Ledelse og organer for styring av virksomheten**

Nærings- og handelsdepartementet er selskapet eierdepartement. Eierrollen utøves gjennom foretaksmøtet, som langt på vei tilsvarer generalforsamlingen i et aksjeselskap. Innovasjon Norge er et særlovselskap som ble opprettet ved lov av 19. desember 2003, virksomheten startet 1. januar 2004. Nytt eierskap ble vedtatt i 2009 med virkning fra 01.01.2010. Fylkeskommunene vil da ha totalt 49 % eierskap.

Selskapets ledelse ser ved utgangen av 2009 ut som følger:

Administrerende direktør:	Gunn Ovesen
Stabsdirektør:	Finn Kristian Aamodt
Direktør for divisjon Norge:	Siri Bjerke
Direktør for divisjon utland:	Svein Berg
Direktør for tjenester og programmer:	Hans Martin Vikdal
Direktør for strategi og kommunikasjon:	Gunn Ovesen, etter Katinka Greve Leiner
Direktør for reiseliv:	Per-Arne Tuftin

Hovedstyret i Innovasjon Norge har i 2009 hatt følgende sammensetning:

Leder:	Kjell A Storeide
Nestleder:	Eli Blakstad
Styremedlemmer:	Siri Bye G. Johnsen
	Arild Øien
	Roar Flåthen
	Harald Milli
	Kirsti Saxi
	Elin Tveit Sveen
	Eva Toril Strand
	Grethe Hindersland
De ansattes representanter i styret:	Egil Hagen
	Randi Abrahamsen

## **1.2 Tverrgående tiltak**

### **1.2.1 Feie for egen dør**

Med en ambisjon om å løfte arbeidet med samfunnsansvar i små og mellomstore bedrifter i Norge er det nærliggende å sørge for at organisasjonens daglige virksomhet

foregår innenfor samfunnsansvarlige rammer. Intern kompetanseheving, revidering av det etiske regelverket og interne rutiner er viktige deler av dette arbeidet. Innovasjon Norges prinsipper for veiledning og rådgivning gjelder for all veiledning og rådgivning som gis i forbindelse med Innovasjon Norges virksomhet. Standardavtalen for rådgivningstjenester omfatter nå også et eget punkt om CSR. I retningslinjene for veiledning og rådgivning heter det at all rådgivning og veiledning skal skje innenfor rammene av Innovasjon Norges formål og definerte målsetninger, og med et nødvendig fokus på CSR (Corporate Social Responsibility- samfunnsansvar i næringslivet).

Det etiske regelverket ble revidert, og alternative varslingsrutiner ble utredet.

### 1.2.2 Kompetanseheving internt

Det er i samarbeid mellom CSR teamet og HR avdelingen laget materiale for e-læring og temamøter om samfunnsansvar som skal holdes ved alle distriktskontorene og utekontorene. Målet er å øke kompetansen om temaet blant Innovasjon Norges ansatte og spre kunnskap om våre forventninger til kunder og samarbeidspartnere. Første kontormøte ble avholdt på Hamar høsten 2009, og de resterende kontormøtene planlegges gjennomført i løpet av 2010.

Som et ledd i å øke kompetanse om samfunnsansvar blant Innovasjon Norges ansatte er det publisert en artikkelserie om våre prioriterte samfunnsansvarsområder på intranettet. Artiklene tar for seg temaer som arbeidsforhold, menneskerettigheter, korrupsjon, miljø, leverandørkjeder og lokalsamfunn. I tillegg til å være informative artikler, tydeliggjøres også våre forventninger til våre kunder og samarbeidspartnere på de enkelte områdene, og det henvises til annen relevant informasjon.

Innovasjon Norges arbeid med samfunnsansvar inngår også i kurset for de nyansatte og kurs vi holder for aspiranter i Utenriksdepartementet. Opplegget for kurset er en blanding av foredrag og gruppeoppgaver rundt problemstillinger man kan møte på i arbeidshverdagen og i dialogen med kunder.

En stor andel ansatte i Innovasjon Norge deltar også på interne og eksterne seminarer etc.

### 1.2.3 Kompetanseheving eksternt

Vi arbeider for å gjøre en modul om samfunnsansvar obligatorisk i alle våre kompetansetjenester. FRAM programmet er først ute og er allerede kommet godt i gang. I løpet av 2009 fikk om lag 100 bedrifter en innføring i samfunnsansvar gjennom dette programmet og interessen blant bedriftene har vært stor. Frokostseminarer med blant annet temaer innen samfunnsansvar og kulturforståelse er også blitt arrangert i regi av våre kontorer i Brasil og Emiratene.

Innovasjon Norge arrangerte i 2009 flere frokostseminarer med temaer relatert til samfunnsansvar, og flere er under planlegging. I desember ble det i samarbeid med DNV, NHO og Standard Norge arrangert et frokostmøte om ISO26000. Alle frokostmøtene har hatt stor pågang, noe som underbygger behovet for og viktigheten av slike arrangementer. Møteformen videreføres i 2010.

Høsten 2009 ble det gjennomført to regionale seminarer om samfunnsansvar myntet på små og mellomstore bedrifter. Disse inngår i en seminarrekke som har fått navnet "Fra preik til praksis". Seminarene arrangeres i et samarbeid mellom Innovasjon Norge, NHO, UNDP og UD. Seminarene høsten 2009 ble avviklet i Tromsø og Stavanger. Et sentralt mål med disse seminarene er å vise hvordan SMB-er kan ta tak i praktiske problemstillinger knyttet til samfunnsansvar i egen virksomhet. To seminarer er gjennomført vinteren 2010 (Kristiansand og Hamar) og seminarrekken kan bli ytterligere forlenget. De avholdte seminarene har samlet fra vel 30 til nærmere 60 deltakere.



Innovasjon Norges ansatte har ved flere anledninger bidratt som foredragsholdere med tema samfunnsansvar på eksterne arrangementer. Sammen med Transparency International (TI) gjennomførte Innovasjon Norge i 2009 en undersøkelse om næringslivets holdninger til korrupsjon. Denne ble presentert på TIs konferanse 9. desember i anledning lanseringen av deres antikorrupsjonshåndbok for norsk næringsliv. Vi holdt også innlegg på presentasjon av Global Economic Crime Survey hos PWC.

Næringslivets bistandskonferanse ble i 2009 arrangert for 17. gang og har etablert seg som Norges viktigste møteplass for bedrifter, myndigheter og institusjoner som er interessert i næringsutvikling og bistand. Næringslivets bistandskonferanse 2009 hadde som tema, "Utvikling- eller rene hender? Bedriftenes omdømmerisiko ved leveranser til, handel med og investeringer i utviklingsland". Med utgangspunkt i Koffi Annans ord "det er en utopi å tro at fattigdom kan bekjempes uten næringslivets aktive medvirkning", kastet konferansen lys over og drøftet næringslivets omdømmerisiko ved investeringer i utviklingsland. Som første innleder oppfordret utviklingsminister Erik Solheim norske bedrifter til å investere i fattige land. Han lovet at norske myndigheter vil støtte og forsvare norske bedrifter som går inn og tar sitt samfunnsansvar på alvor.

#### 1.2.4 Strategiske kunnskapsprosjekter

Innovasjon Norge har sammen med Norges Forskningsråd bidratt med utforming av tema og finansiering av første utlysningrunde i forskningsrådets forskningsprogram om forsknings- og innovasjonspolitikken, FORFI. Programmet er planlagt å skulle vare til 2012, med flere utlysningrunder. Innovasjon Norge har gått inn med inntil 2 mill. kroner i første utlysningrunde som skal gå til forskning om bærekraftig vekst og strategisk CSR.

#### 1.2.5 Nettverksbygging

Samfunnsansvar er et felt i stadig utvikling. Krav og forventninger endrer seg, nye tiltak og ideer kommer til og behovet for kompetanse, inspirasjon og erfaringsutveksling er stort. Mange bedrifter velger derfor å delta i ulike nettverk og organisasjoner for å hente ideer og kunnskap. Innovasjon Norge har i løpet av 2009 blant annet hatt samarbeid med følgende aktører: Utenriksdepartementet, NHO, UNDP, Global Compact og Transparency International.

### **1.3 Økonomiske indikatorer**

Vi gjennomførte i 2009 en undersøkelse om holdninger til korrupsjon blant et utvalg av våre kunder, befolkningen og norsk næringsliv, i samarbeid med Transparency International Norge. Resultatene ble presentert på TIs årskonferanse 9. desember 2009.

Samfunnsansvar er i 2009 innarbeidet i Kundeeffektundersøkelsen. Resultater er for første gang tilgjengelig i førundersøkelsen for 2008. Resultatene viser at flertallet av våre kunder opplever CSR problemstillinger som lite relevant for egen virksomhet. Andelen vet ikke/ikke relevant- svar er spesielt høy knyttet til spørsmålene om samfunnsmessig og miljømessig bærekraft. Bedriftene opplever at Innovasjon Norge ikke har vektlagt disse forholdene i forbindelse med sin søknadsbehandling. En interessant observasjon er at innen de aller fleste tjenester og programmer har virksomheten større forventninger enn Innovasjon Norge til i hvor stor grad prosjektene/aktivitetene vil bidra til at virksomheten tar økt samfunnsansvar.

Samfunnsansvar er i 2009 også innarbeidet i Serviceundersøkelsen. Her foreligger imidlertid ikke resultatene før i 2010.

#### 1.3.1 Lønns- og arbeidsforhold

Lønn, pensjon og andre betingelser er for alle ansatte i Norge regulert gjennom overenskomster mellom Innovasjon Norge og organisasjonene tilsluttet LO, YS og SAN. I tillegg er det inngått flere særavtaler som regulerer ansettelses- og arbeidsforhold i

Innovasjon Norge. Innovasjon Norge er videre medlem av arbeidsgiverforeningen Spekter. Det eksisterer en særavtale mellom selskapet og arbeidstakerorganisasjonene om lønnsystem. Det legger til rette for gjennomføring av vår lønnspolitikk, bruk av insentiver og for medarbeidernes personlige utvikling og karriere.

Lønn fastsettes etter følgende tre faktorer:

- Den enkelte stillings innhold
- Stillingsinnehaverens ytelse
- Lønnsnivået i markedet for øvrig

Stillingssystemet er inndelt i seks stillingsnivåer og er utformet med to alternative karriereveier, en administrativ og en faglig.

Lokalt ansatte ved våre kontorer utenfor Norge har kontrakter og arbeidsforhold tilpasset lokalt lønnsnivå og arbeidslovgivning. Innovasjon Norge etterstreber å fremstå som en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg gode representanter for virksomheten og Norge. Gode lønns- og arbeidsvilkår er viktige kriterier for å oppnå dette. Ansatte som lønnes fra Norge omfattes av egne helse- og reiseforsikringer. Innovasjon Norge har inngått en avtale med Statens Pensjonskasse om tjenstepensjon. Lokalt ansatte er tilsluttet gruppelivsforsikring og reiseforsikring.

## **1.4 Miljøindikatorer**

### 1.4.1 I egen virksomhet

Innovasjon Norges hovedkontor er sertifisert som Miljøfyrtårn (se [www.miljofyrtarn.no](http://www.miljofyrtarn.no)) og utformer som en del av oppfølgingen av dette en egen miljørapport. Det arbeides også med å få sertifisert distriktskontorene som miljøfyrtårn.

### 1.4.2 Energiforbruk og gjenvinning

Innovasjon Norges oppdrag er av en slik art at det brukes lite materialer bortsett fra papir. I 2009 hadde vi et samlet papirforbruk på 13,8 tonn. Alt avfall blir kildesortert, dette være seg papir, papp, matavfall, plast, batterier, lysstoffrør, glass og metall.

Våre kontorer er plassert i alle landets fylker og i 30 land. Mange av lokalene leier vi. Derfor kan vi kun rapportere på energiforbruket for hovedkontoret i Akersgata 13. I 2009 hadde vi et strømforbruk på 13 606 Mwh og fjernvarmeforbruk på 1 804 Mwh.

### 1.4.3 Egne innkjøp og avtaler

Innovasjon Norge er underlagt offentlighetsloven og regler om offentlige anskaffelser. Virksomheten utøves i samsvar med disse lovene, samt i samsvar med internasjonale regler, traktater og konvensjoner som berører virksomheten. I forbindelse med miljøsertifiseringen ble det utarbeidet en ny innkjøpspolitikk som beskriver hvordan man skal ta miljøhensyn i alle innkjøp. Alle utlysninger ved anskaffelser skal som et ledd i dette ha et eget punkt om miljø. Dette punktet skal beskrive hvorvidt leverandøren er miljøsertifisert, er i gang med sertifisering, eller inneholde en beskrivelse av miljøprofil. I tillegg inneholder alle utlysninger et punkt rundt oppfølging av ILO og FNs konvensjoner om barnearbeid. De tilbydere som ikke kan dokumentere dette blir avvist. Til eksempel mistet HP i 2009 kontrakt hos Innovasjon Norge grunnet manglende sertifisering.

IT-utstyr som skiftes ut i Innovasjon Norge går til gjenbruk. Vi har en avtale med selskapet Alternativ Data, som sørger for at utstyret distribueres til skoler i Norge eller utlandet. Alternativ Datas gjenbruksmarked er i hovedsak norske skoler og kommuner.

Det arbeides for å øke bruken av videokonferanser for å begrense reisevirksomhet. Det er i denne sammenheng lansert en pilot på systemet Live Meeting.

#### 1.4.4 Miljøeffekter tilknyttet våre programmer og tjenester

##### Satsing på fornybar energi og miljøteknologi

Markedet for nye løsninger innen fornybar energi og miljø er i vekst og her er det store muligheter for økt verdiskaping og større markedsandeler for norske bedrifter.

Innovasjon Norge støtter innovative norske bedrifter innen fornybar energi og miljø slik at de kan bli mer konkurransedyktige.

#### 1.4.5 Arena

To av Arena prosjektene i 2009 er direkte miljørettede. Arena Beredskap har fokus på utvikling av nye produkter, tjenester og modeller knyttet til beredskap i forbindelse med petroleumsvirksomhet og sjøtransport. Videre har Arena Bioenergi Innlandet konkrete mål knyttet til økt bruk av biovarme, biodiesel og utslippsreduksjon av klimagasser.

Videre oppgir 13 av 16 Arena prosjekter som ikke er direkte miljøprosjekter at de har planer og aktiviteter innenfor miljø/bærekraftig utvikling. Eksempler på dette er:

- Arena Brønnteknologi, gassløft har som mål å utvikle nye metoder og nytt utstyr for å øke utvinningsgraden med redusert energiforbruk og lavere kostnader.
- I prosjektet NODE Footprint satses det tungt på å bevisstgjøre olje og gass næringen i forhold til miljøvennlighet med mål om å øke bedriftens og næringens konkurransekraft gjennom utvikling av nasjonale og internasjonale standarder.
- Innen Innovative Opplevelser er det igangsatt en pilot med fire av bedriftene for å finne frem til en felles sertifiseringsordning som vil bli forsøkt implementert i 2010, sannsynligvis gjennom Miljøfyrtårn-ordningen.

#### 1.4.6 NCE

NCE-programmene har ingen eksplisitte mål om å bidra til miljørettede aktiviteter i klyngene. Mange av NCE-prosjektene har imidlertid iverksatt prosjekter med en klar miljøinnretning:

- NCE Raufoss har initiert et forskningsrådsstøttet prosjekt innenfor Sustainable Manufacturing og har flere initiativ på gang innefor samme område.
- NCE Aquaculture har definert bærekraftig oppdrettsvirksomhet som et satsingsområde den neste treårs-perioden. Fokus er satt på problemområder knyttet til fiskehelse, dyrevelferd og gyting i merder.
- NCE Energy and Emissions Trading har som sitt formål å bidra til bærekraftig vekst gjennom utvikling av effektive systemer for handel med energi, råvarer og klimakvoter.

### **1.5 Sosiale indikatorer**

Av totalt 855 ansatte i Innovasjon Norge er 732 faste stillinger, 14 vikariater og 109 engasjementer. Innovasjon Norge har kontorer i 30 land. De ansatte ved våre utekontorer er enten norske medarbeidere stasjonert i utlandet eller fra det landet kontoret befinner seg. Ved utgangen av 2009 hadde Innovasjon Norge 228 ansatte ved kontorene i utlandet. Dette inkluderer Expo 2010.

I 2009 var det registrert 236 fagorganiserte i Innovasjon Norge. Innovasjon Norge er tilsluttet Arbeidsgiverforeningen Spekter. Hovedavtalen mellom Spekter og hovedorganisasjonene inneholder bestemmelser om forholdet mellom partene og tillitsvalgte rettigheter og plikter. Virksomhetens ledelse skal drøfte følgende med de tillitsvalgte:

- Forhold som vedrører virksomhetens driftsmessige og økonomiske status og utvikling
- Forhold som har umiddelbar sammenheng med arbeidsplassens daglige drift



- De alminnelige lønns- og arbeidsforhold ved virksomheten

Innovasjon Norge har også inngått en egen tillitsvalgtavtale som beskriver organiseringen av samarbeidet mellom virksomheten og de tillitsvalgte. Innovasjon Norge har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv. Det innebærer at vi har fått en nær samarbeidspartner i Trygdeetatens arbeidslivssenter, og vi vil i fellesskap etablere gode mål for et inkluderende arbeidsliv.

Innovasjon Norges arbeidsmiljøutvalg består av representanter fra hver av organisasjonene, representanter fra ledelsen, representanter fra avdeling for Human Resources og drift/forvaltning som koordinerer HMS i samarbeid. Utvalget skal representere hele organisasjonen, men har flere utfordringer i forhold til å ivareta alle kontorene i utlandet. De fleste distriktskontorene har eget verneombud, og noen av kontorene har egne arbeidsmiljøutvalg. Det sentrale utvalget har utarbeidet en HMS-plan for hele organisasjonen.

Det totale sykefraværet i 2009 var på 4,8 %. Til sammenligning var sykefraværet for 2008 på 4,3 %.

I 2009 ble det brukt 28 120 timer på egen kompetanseutvikling i organisasjonen.

#### 1.5.1 Likestilling i Innovasjon Norge<sup>1</sup>

Kvinneandelen i Innovasjon Norge var på 53 % i 2009. Til sammenligning var den på 47 % ved utgangen av 2008.

Innovasjon Norges handlingsplan for likestilling inneholder en rekke mål og tiltak innefor områdene rekruttering og karriereutvikling, ledelse, kompetanse og bedriftskultur og er forankret i toppledelsen. Handlingsplanen løp ut 2009 og det er satt i gang en prosess for videreføring av plan for likestilling.

Innovasjon Norge er opptatt av likelønn, men fortsatt har kvinner lavere lønn enn menn i noen stillingskategorier. Imidlertid blir forskjellen mindre for hvert år fordi likelønn prioriteres ved lønnsoppgjørene.

Det fremgår av alle stillingsannonseene at "Innovasjon Norge i sin rekruttering legger vekt på å sikre et mangfold med hensyn til kjønn, alder og kulturell bakgrunn". I selskapets rekrutteringsrutiner er det fastlagt at begge kjønn skal innkalles til intervju forutsatt at de fyller minstekravene til stillingen, og kvinneperspektivet skal gjennomsyre hele prosessen. Kvalifiserte kandidater med fremmedkulturell bakgrunn skal innkalles til intervju. 47 % av dem som søkte på stilling i Innovasjon Norge i 2009 var kvinner.

Innovasjon Norge har en integrert satsing for å styrke kvinners posisjon i næringslivet. Derfor har vi flere tjenester og programmer for kvinner som etablerere, kvinner i ledelse og kvinner i styrer. Et av disse – Fyrtårnprogrammet - har fokus på lederutvikling, bedriftsutvikling og internasjonalisering. Vi har også tiltak for å heve kompetansen blant kvinnelige ledere og styrekandidater. I 2009 ble det utarbeidet en delstrategi for kvinner i næringslivet. Delstrategien bygger på Regjeringens mål for kvinnesatsing og definerer klare mål og prioriteringer innenfor områdene entreprenørskap, vekst i bedrifter og innovasjonsmiljøer. I forlengelsen av delstrategien er det blitt utarbeidet en handlingsplan med prioriterte områder, konkrete tiltak og tydelig ansvarsfordeling. Sentrale mål og tiltak er:

- Sikre at 50 % av etablererstipendene går til kvinner
- Vurdere særvilkår i bevilgningssaker om kvinneandel i ledelse og styrer
- Rekruttere flere kvinner til å delta i innovasjonsmiljøene

---

<sup>1</sup>"Strategi og handlingsplan for kvinner som prioritert målgruppe", 2009.

- Kartlegge status for dagens situasjon innen sektorene og utvikle relevante tiltak for hver sektor
- Bevisstgjøre ansatte på mangfold og inkludering blant annet gjennom IN akademiet og andre fora

I desember 2009 ble det vedtatt å opprette et strategisk tverrgående team for kvinner i næringslivet. Teamet starter opp sitt arbeid fra januar 2010.